

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Τοῦ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

(Ανέκδοτα τῆς ζωῆς του)

Πῶς μπήκε ὁ Γαβριηλίδης στὴν δημοσιογραφίαν.— Ὁ ἐρχομὸς του στὴν Ἀθήνα.— Ἡ ἀτημελησία του.— Ἡ δύναμις τῶν ἀρ-
θρων του.— Μία γνῶμη τοῦ κ. Βενιζέλου.— Ὁ Γαβριηλίδης καὶ τὸ πένθος.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸν Γαβριηλίδην εἰς τὴν δημοσιογραφίαν μικρὸν ἀκόμη, δια-
κρίνας τὰ μεγάλα τάλαντά του, τὸν εἰσήγαγε στὴν Κωνσταν-
τινούπολι ὁ μακαρίτης Χριστόφορος Σαμαρτζίδης, τὸν ὁποῖον τώρα
ἐλλοιόνησαν οἱ Ἕλληνες.

Σιγὰ-σιγὰ ὁ Γαβριηλίδης ἐκεῖ ἐβγαλε τὴ «Μεταρροῦθμισ».

Τὸ ἀνήσυχο ὁμῶς καὶ πικροδύναμο πνεῦμα τοῦ Γαβριηλί-
δου, δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ κλεισμένο στὶς ἀπαγορεύσεις, τὰς
πίεσεις, τὸ τυραννικὸ φέριμα, τὴν ἐνοχο ἀπαγορευσι τῆς ἀναγρα-
φῆς τῆς ἀληθείας, τὸ ἀφόρητο στραγγάλισμα κάθε ἀγαθοῦ καὶ
δικαίου τῆς Τουρκικῆς Χαμιτικῆς τυραννίας.

Ὅλες αὐτὲς ἡ προστριβὲς καὶ ἡ πίεσεις ἔφεραν τὴν ἐκρηξίν.

Ὁ Γαβριηλίδης ἐπανεστάτησε καὶ ἔγραψε τὴν ἀλήθεια.

Αἱ Τουρκικαὶ ἀρχαὶ τὸν καταδίωξαν. Τὸν κατεδίκαναν εἰς θά-
νατον. Μόλις ἐσώθη καταφυγὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Μόλις ἦλθε στὴν Ἀθήνα προσελήφθη συντάκτης εἰς τὴν τότε
ἐκδιδομένην ἐδῶ «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων».

Τὴν πρόσληψί του εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν δημοσιογραφίαν ὡς
ἐξῆς ἀνέγραψαν αἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πρὸ πενήντα ἢ
ἑξήντα ἐτῶν περίου.

Τὸ πέρνομεν ἀπὸ τὴν παλαιὰ «Ἐφημερίδα τοῦ Κορομηλά»:

«Εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων» προσελήφθη
ὁ κ. Βλάσιος Γαβριηλίδης, νέος ἐκδιδοῦν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν «Με-
ταρροῦθμισ», νέος εὐπαιδευτός, δοκιμασθεὶς ἐν τῇ δημοσιογραφικῇ ἀγῶνι
καὶ γνωστός ἐκ πολλῶν φιλολογικῶν ἔργων του.
Τῷ εὐχόμεθα καλὴν προκοπὴν!»

Μιά φορά, ὅταν πρὸ ἐτῶν, πλημύριον ὁ Ληθαῖος τῶν Τρι-
κάλων καὶ μπῆκε μέσα στὴν πόλι καὶ τὰ ἔκαμε κυριολεκτικῶς καὶ
μεταφορικῶς θ ἄ λ α σ σ α, ἕνας Γυμνασιάρχης τηλεγράφησε στὸ
Ἰπουργεῖον, εἰς ἀπασίαν καθαρῶσαν καὶ κακῶς μάλιστα δια-
τυπωμένην, ὅτι τὸ «ἴδιον εἰσῆλθεν διδασκῆτιοὺς οἴκου» κλπ. ὅτι
παρέουσαν «ἔδρανα καὶ ἔδρας κυρίων καθηγητῶν» καὶ ἄλλα τέτοια
καὶ χειρότερα.

Κατέληγε δὲ τὸ τηλεγράφημα:

«Τί ποιητέον;»

Ὁ Γαβριηλίδης, μόλις εἶδε τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ δημοσιεύμε-
νον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἔγραψε:

— Τί ποιητέον;

Π α υ τ ἔ ο ν!

Μερικὲς φορές ὁ Γαβριηλίδης, ἀποκάμνων νὰ κεντρίξῃ, τὸ μαμ-
μουθικὸ πετσί τοῦ λαοῦ γιὰ νὰ τὸν ξυπνήσῃ, καὶ πληρωόμενος
πολλὰς φορές, μὲ ἀχαριστία καὶ παρεξήγησι, καταλαμβάνετο ἀπὸ
μὰ ἀθυμία καὶ μὰ ἀπογοήτευσιν.

Τότε ἄφηνε τὴν πέννα του καὶ ἐβγαίνε ἔξω, ξεσκουφότος, μὲ τὰ
παντουφλοπαπούτσια του, καὶ τὸ στοργυλὸ μεγάλο πυρωμένο του
κεφάλι, πὸν κούνησε τὴν περιέργεια—τὶ ἄνθρωπος εἶνε αὐτός;— σὲ
ὅσους δὲν τὸν ξέραν.

Σὲ μιά στιγμὴ τέ-
τοιος ἀπογοητεύσε-
ως, μοῦ εἶπε:

— Ὅταν βλέπω
αὐτὰ τὰ ἔκφυλα μού-
τρα εἰς τὸν δρόμον,
σκέπτομαι γιὰ ποιὸν
γράφω τὰ ἄρθρα
μου, καὶ μοῦ ἔρχεται
νὰ σπάσω τὴν πέννα
μου, γιὰ πάντα.

Μὰ δὲν τὴν ἔσπα-
ξε.

Τὴν ἔπιανε μὲ τὴ
δυνατὴ, τὴ νευρώδη
φαντασία του, καὶ
τραβοῦσε κεραυνούς
ἀπάνω στὸ χαρτί,
πὸ ἀκούεται ἀκόμη
τὸ μπουμπουνησιμὸ
τους.

Τὸν ἑαυτὸ του
δὲν τὸν περιποιεῖτο
ὄλως διόλου.

Ντυνόταν τόσο
ἀπλὰ καὶ ἀπρόσεκτα
ὅσο καί... ξυριζό-
τανε.

Σὰν βγήκανε ἡ ξυριστικὴ μηχανὴ, πήρε κι' αὐτὸς μία γιὰ
νὰ ξυριζεῖται μονάχος του. Καὶ τὸν ἔβλεπε κανένας ἔπειτα μὲ βούλες
τριχωτὲς στὸ μισοξυρισμένο πρόσωπό του, σὰν νησιὰ γεμάτα ξερὰ
βοῦβρα ξανθὰ, μέσα στὸ ρόδινο πέλαγος τοῦ προσώπου του.

Τὰ γράμματά του εἰδικὸ μόνον, πὸ τὰ εἶχαν συνηθίσει μο-
ρούσανε νὰ τὰ διαβάσουν. Εἶχαν κατὶ τῶν Τουρκικῶν χαρακτήρων
καὶ κατὶ τῆς στενογραφίας...

Καὶ γιὰ χαρτὶ μεταχειριζότανε ὅτι χαρτὶ θὰ εὑρισκε προ-
στά του.

Ἀποκόμματα ἐπιστολῶν, τὸ ἀπὸ μέσα τῶν φακέλων πὸ ἦταν
λευκὸ, τὸ ἄσπρο περιθώριον τῶν ἐφημερίδων.

Μέσα ὁμῶς ἀπὸ τὶς κακοκοιμένες ἐκείνης ταινίες καὶ ἀπὸ ἐκείνα
τὰ ξεκλήθια καὶ τὰ χάρινα ξεφτυδία, τί ἄρθρα συγκλονιστικὰ ἐ-
βγήκανε, πὸ εἶχαν καὶ ἰσορική ἐπίδρασι στὴ χώρα.

Ἐνα περίφημον ἄρθρον του, τὸ «Εἰρήνη ἡμῖν», πὸ ἔγραψε σὰν
ἔμαθε τὸ ἐκράγην κίνημα τοῦ Θεορίσου, τὸ ἔγραψε στὰ πίσω φιλία
ἐνὸς ἡμεροδείκτου πὸ βρέθηκε στὸ γραφεῖο του καὶ στὸ πίσω μᾶς
κλήσεως δικαστικῆς, πὸ καίποιος ἀνακριτῆς τοῦ ἔστειλε καλώντας
τον γιὰ τὸν ἀνακρίνη.

Ὁ Βενιζέλος, λένε, ὅτι σὰν διάβασε τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο, εἶπε:

— Ὑπάρχουν ἄρθρα πὸ φέρνουν περισσότερο ἀποτέλεσμα ἀπὸ
δύο συντάγματα στρατοῦ.

Στὴν «κλήσι» ἐκείνη, πὸ ἐγγράφη τὸ ἄρθρον, ὑπῆρχε καὶ ἡ λέξις
«βίασι προσαγωγῇ» διὰ τῆς ὁποίας ἀπειλεῖτο, ἐάν δὲν προσήρχετο
ἐγκαίρως ὁ καλούμενος.

Ὁ Γαβριηλίδης, ἔκαμε καὶ σκέψεις «ομοκοινωνικῆς».

— Γιὰτὶ, ἔλεγε, τὰ δημόσια ἔγγραφα, νὰ εἶνε πάντοτε ἀπότομα
καὶ θυμωμένα, ἀγενῆ καὶ ἀσεβῆ πρὸς τὸν πολίτην.

Γιατὶ νὰ μὴ παρακαλοῦν, νὰ συμβουλευθῶν ἄλλὰ νὰ διατάσ-
σουν;

Ποιὸν διατάσσουν οἱ «χαμάλιδες», τοὺς σκύλλους των, ἢ τὸν πο-
λίτην;

Γιατὶ νὰ ἔχουν βίαν, βίασιαν προσαγωγῇ καὶ νὰ μὴ ἔχουν
ἀ γ ω γ ῆ.

Μὲ τὸ «ἀγωγή» ἐννοοῦσαν ἀνατροφή.

Τὸν Γαβριηλίδην τὸν διέκρινε πρὸ παντός ἀνθρωπισμός.

Ἀνθρωπισμός ἀληθινός, βαθύς, λεπτός, πὸ πῆγαζε ἀπὸ
μέσα του.

Ὅποιον ἐδέχετο στὸ σπίτι του, ἢ στὸ γραφεῖο του, θὰ σηκα-
νότανε νὰ τὸν δεχθῆ ὀρθός. Μὰ ὑπουργός ἦταν ἡ νέος φέρνων τὰ
πρῶτα ποιήματα, πλούσιος ἦταν φτωχός πὸς ζητοῦσε θέσιν.

Εἶκαμε γιὰ τοὺς νέους πὸ τοῦ φέρνανε ποιήματα.

Ὅταν ὁ Γρηγόριος Ξενοπούλος, μικρὸ παιδί ἀκόμη, τοῦ πήγε
ἕνα βιβλίον πὸ ἐτύπωσε μὲ τὰ πρῶτα του τὰ ἔργα, ὁ Γαβριηλίδης
τοῦ εἶπε.

— Νὰ οἱ νέοι σή-
μερα, πὸν βγάζουνε
βιβλία καὶ δὲν βγά-
ζουνε... μουστάκια.

Ἐπανερχόμεθα εἰς
εἰς τὴν φυσικὴν του
τὴν εὐγένεια.

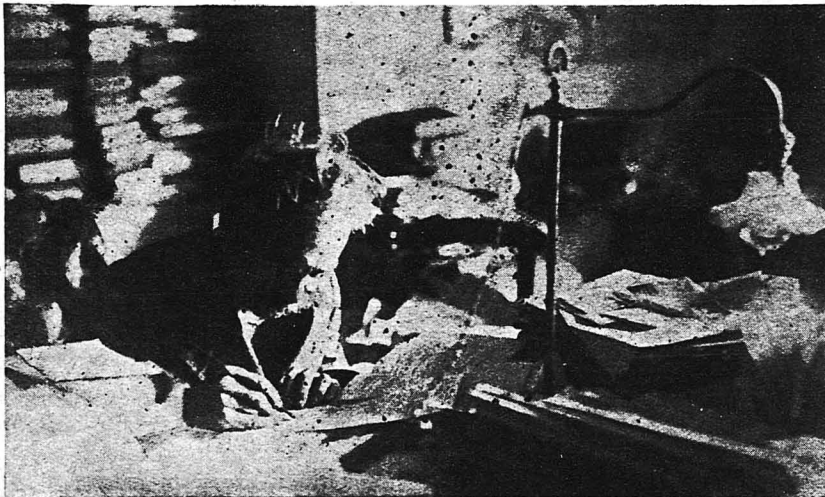
Εἰς τὸ τραπέζι
του, ὅταν ἐκάθητο
νὰ φάγῃ, δὲν ἐπέτερε-
νε ποτὲ νὰ σερβιρι-
σθῆ ἀπὸ τὶς ὑπῆρ-
τριές του.

Ἐπέμενε συγχρό-
τως, νὰ κάθονται
νὰ τρῶνε καὶ αὐ-
τές.

— Ἐχουν τὰ ἴδια
δικαιώματα, ἔλεγε,ν,
μ' ἐμᾶς. Ἦρθεν ἡ
ἠρα τοῦ φαγητοῦ; Νὰ
καθῆσουνε νὰ φάω!

Κ' ἔτσι τὰ φαγη-
τὰ τὰ ἔφερον εἰς τὸ
τραπέζι ἢ μικρότερη
κόρη του, ἢ Ἀρι-
έλλα.

(Ἀκολουθεῖ)



Ὁ Βλάσιος Γαβριηλίδης ἐργαζόμενος στὸ γραφεῖο του, μέσα εἰς μίαν
θάλασσαν ἐφημερίδων καὶ χειρογράφων.